

TAROVLUYA APARAN SEVDA

İkinci Qarabağ Vətən müharibəsi Azərbaycan tarixinə qızıl həriflərlə yazıldı. Qarabağ müharibələrində Azərbaycan xalqının Vətən, Torpaq, Bayraq sevgisi kimi mənəvi dəyərlərimiz əsgər və zabitlərimizin döyüş əzmində özünü göstərdi. 44 günlük Vətən müharibəsi xalqın qəhrəmanlıq dastanlarının yaranması, mənəvi dəyərlər sisteminə yeni qəhrəman obrazlarının daxil edildiyi bir tarixi dövrdür. Mühəribə iştirakçılarının əksəriyyətinin Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra dünyaya gəlmiş və əksəriyyətinin də erməni təcavüzü nəticəsində öz doğma evlərini tərk etmək məcburiyyətində qalan ailələrin övladları olduğunun şahidi olduq. Burada ilk növdəbə ailənin, təhsil müəssisələrinin və əsasən də, dövlətin gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsində rolu xüsusi qeyd olunmalıdır.

Ali Baş Komandan İlham Əliyev Şuşada Cıdır düzündə xalqa müraciətdə də bunu xüsusi vurğulamışdır: “Biz bu vəziyyətlə barışmadıq və mən dəfələrlə deyirdim ki, heç vaxt Azərbaycan xalqı bu vəziyyətlə barışmayacaq. Siyasi, iqtisadi, hərbi, mənəvi istiqamətlərdə, gənc nəslin tərbiyə edilməsi istiqamətində məqsədyönlü siyasət aparılırdı və elə gənc nəsil yetişdi ki, canını fəda etdi torpaq uğrunda. Elə gənc nəsil yetişdi ki, öz qanı-canı bahasına torpağımızı düşmənin əlindən aldı. Mühəribədə bütün nəsillərin nümayəndələri iştirak ediblər, qəhrəmanlıq göstəriblər. Amma hər kəs bilməlidir ki, əsas missiyanı mənim prezidentlik dövrümdə yetişən gənclər yerinə yetiriblər, 2003-cü ildə uşaq olan gənclər yerinə yetiriblər. İlk növbədə, biz onlara borcluyuq, bütün Azərbaycan xalqına borcluy uq. Bütün xalqımız bu Qələbəni yaxınlaşdırdı”.

Həqiqətən də Ermənistanın təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın işğal olunmasından sonrakı dövr uşaqları İyun (2010) və Aprel döyüşlərində (2016), İkinci Qarabağ Vətən müharibəsində erməni işğalı altında olan torpaqlarımızın azad edilməsində böyük qəhrəmanlıqlar göstərdilər, Şəhidlik zirvəsinə ucaldılar,

Qazi oldular. Bununla da Azərbaycan tarixinin şanlı dövrünün iştirakçılarına, qəhrəmanlarına çevrildilər.

Belə gənclərdən biri Azərbaycan torpaqlarınının 20 faizinin düşmən tərəfindən işğalından sonra dünyaya gəlmiş, əslən Qubadlı rayonunun Tarovlu kəndindən olan Qazimiz Elnur İsgəndərli idi.

Elnur İkinci Qarabağ Vətən müharibəsində Füzuli, Cəbrayıl, Xocavənd uğrunda



gedən döyüşlərdə iştirak etmiş və Xocavənd uğrunda döyüşlərdə ağır yaralanmışdır. Yoldaşları Elnuru atəş altından çıxara bilmədiklərindən onu səngərə qoyub kömək çağırmağa gedirlər. Ermənilərin dayanmadan atəş atmaları nəticəsində köməyə gələn əsgərlər Elnura yaxınlaşa bilmirlər. Digər tərəfdə olan əsgər-



lər Elnurun yaralı olduğunu görüb köməyə gəlirlər və onu mühasirədən çıxara bilirlər, lakin səhər saat 11-dək pusquda qalmalı olurlar. Elnur bütün olanları belə xatırlayır: “Səngərdə təxminən bir saat tək qaldım. Ayağımdan və onurğamdan yaralanmışdım, qan dayanmadan axırdı. Gecə saat 9-a kimi orda gozlədik, köməyə gələnlər məni taxta üstünə qoyub apardılar. O vaxta kimi heç gözümü yummadım ki, yuxuya gedib öl bilərdim, özümə söz vermişdim ki, ölməyəcəm. İlk növbədə, onu düşündüm ki, mən ölsəm anam da ölür”. Əsgərlər yaralı Elnuru erməni mühasirəsindən gecə qaranlıq meşə ilə 5 km. yol gedib mühasirədən çıxarırlar.

Qazi Elnurun xatirələrindən: “Döyüş yoldaşlarımız yaralananda və ya şəhid olanda çox pis olurduq, erməniyə qəzəblənirdik. Döyüş yoldaşı insana doğma qardaş kimi olurdu, onu itirmək çox ağır idi. Amma heç vaxt məğlubiyyəti düşünmürdük”.

Vətən sevgisi, doğma evlərinin düşmən işğalı altında olmasının gənc nəslin İkinci Qarabağ Vətən müharibəsində döyüş əzmini əsaslandırılan əsas amillərdən biri idi. Qazi Elnur İsgəndərli bu hissələri belə xatırlayır: “Babam həmişə kən-

dimizi – Tarovlunu xatırlayıb kövrəlirdi. Uşalıqdan həmişə babama deyirdimki səbirli ol kəndimizi özüm alacam inşaallah. Yaralandığıma görə Tarovlu uğrunda döyüşlərdə iştirak edə bilmədim, amma əsas odur ki, erməni işğalı altında olan torpaqlarımızı Ali Baş Komandanın başçılığı ilə ordumuz azad etdi”.

Xalqın əsil dəyərləri, əxlaqi davranışı çətin vəziyyətdə ortaya çıxır. Mühəribədə özlərinin həyatlarını təhlükə altına qoyaraq yaralı döyüş yoldaşlarını düşmən mühasirəsindən çıxarmağa gələn əsgər və zabitlər Azərbaycan xalqına məxsus kişilik, dostluq, qardaşlıq, qorxmazlıq, Vətənə, anaya məhəbbət kimi dəyərləri nümayiş etdirdilər.

Çətin vəziyyətdə Ali Baş Komandan İlham Əliyevin komandanlığı altında qələbəyə inam, milli həmrəylik, erməni

işğalı altında olan torpaqlarımızın azad edilməsinin qarşıya məqsəd kimi qoyulması və bunun namus, qeyrət məsələsi olması, Azərbaycan əsgərlərinin haqq yolunda vuruşduqlarına inam İkinci Qarabağ Vətən müharibəsində erməni işğalçıları və onların havadarları üzərində qələbə əldə edilməsində mühüm rol oynadı.

Qazi Elnur İsgəndəri deyir: “Yaralı olsam da heç vaxt pessimist olmamışam, güc toplayıb özüm-özümə demişəm ki, erməni heç vaxt məni öldürə bilməz, qalxacam ayağa. Onun üçün də şükürlər olsun ki, ağır yaralansam da Allaha inamın, eləcə də həkimlərin sayəsində, əsasən də həkim-reabilitoloq Gülnarə Nuruzadənin söyi nəticəsində ayağa qalxdım və müalicəmi davam etdirirəm”.

Qazi Elnur İsgəndərlinin timsalında bütün qazilərimizin həyata, onlara yardım edən həkimlərə, yaxınlarına inamı, ruh yüksəkliyini qoruyub saxlamaları vacibdir. Siz Vətən torpağı uğrunda, öz inamınız uğrunda, haqq yolu uğrunda vuruşmusunuz, Siz qalib əsgərlərsiniz! Şəhidlərimiz heç vaxt unudulmayacaq, daim qəlblərimizdə yaşayacaqlar!

Şəhla NURUZADƏ,
Tarix üzrə fəlsəfə
doktoru